

Д О НАУЧНОТО ЖУРИ
ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД № 3-136/05.05.2015
НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР
НА СБАЛО-ЕАД, ГР. СОФИЯ

РЕЦЕНЗИЯ

от: Проф. д-р Галина Борисова Чакалова, дм

Научна специалност: Онкология

ИНСТИТУЦИЯ: Специализирана болница за активно
лечение по онкология-ЕАД, гр. София

ОТНОСНО:

Конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор” в област 7. „Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.1. „Медицина”, научна специалност „Онкология” с шифър 03.01.46 за нуждите на Торакална клиника на СБАЛО-ЕАД, обявен в ДВ бр. 10/06.02.2015 г. и Интернет сайта на лечебното заведение: <http://www.sbaloncology.bg/bg/science-and-research/academic-personnel-development/profesor-onko-2015-02.html>

На първото заседание на научното жури на 18.05.2015 год. съм избрана за председател на научното жури, както и да изготвя рецензия. Рецензията е съставена в съответствие с ЗРАСРБ, Раздел III/Раздел IV от ППЗРАСРБ – Условия и ред за заемане на академичната длъжност „доцент”/”професор” и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СБАЛО-ЕАД.

В така обявения конкурс, в законовоустановения срок за участие, редовни документи е подал и е допуснат само един кандидат – доц. д-р Елена Димитрова Александрова, дмн.

Всички материали на кандидата са представени в класьор, съгласно изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СБАЛО-ЕАД.

А. БИОГРАФИЧНИ ДАННИ

Доц. д-р Елена Димитрова Александрова, дмн.е родена на 19.08.1946 год. Висше образование завършва през 1978 година, с магистърска степен по

медицина; има 37-годишен трудов стаж. През периода 1979-1981 година е работила като клиничен ординатор в болница «Пирогов». От 1981 и до момента работи в СБАЛО-ЕАД, като постепенно заема длъжностите н.с.III-I степен, а от 2004 година е Доцент. От 2007 година и до момента е началник на отделението по мамология и реконструктивна хирургия към Торакална клиника.

Доц. д-р Елена Александрова, дмн има 2 признати специалности. Специалност „Хирургия“ от 1992 год. и специалност „Онкология“ от 1998 година. Има придобита научно-образователна степен „доктор“ през 2001 година, на тема „Върху органосъх раняващите операции при карцином на млечната жлеза“. По обявен през 2003 год. конкурс, има присъдено научно звание „Доцент“ («старши научен сътрудник II степен») от 2004 год. по научната специалност „Онкология“. През 2015 година придобита научно-образователна степен „Доктор на медицинските науки“ на тема „Далечна преживяемост и локални рецидиви след органосъхраняващо лечение на ранния карцином на млечната жлеза“.

Б. НАУЧНА И НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

I. ПУБЛИКАЦИОННА АКТИВНОСТ

Доц. д-р Елена Александрова, дмн участва в настоящия конкурс с 143 заглавия на научни трудове, плод на цялостната и научно-изследователска дейност.

От тях: дисертация - 2 бр., монография -2 бр., глави в монографии - 3 бр., глава в учебник-1 бр. публикации в чужди списания - 15 бр., публикации в наши списания - 41 бр., и изнесени доклади у нас и в чужбина – 78 бр. Има и 1 изобретение.

След изключване на дисертационните трудове, публикациите, свързани с тях и публикациите по заемане на академичната длъжност „доцент“, на рецензиране по конкурса за „професор“ подлежат 45 научни труда (27 публикации на статии и резюмета, 4 монографии и глави в монографии и учебник, както и 14 изнесени доклади у нас и в чужбина.

Изхождайки от факта, че кандидата е участвал в конкурс за «Доцент» през 2003 година, приемам, че научните трудове през периода 2003-2015 год. са нерецензирани и подлежат на резенция по настоящия конкурс.

Вид на научният труд	Рецензирани за «ДОЦЕНТ» (до 2002 г.)	Нерецензирани след «ДОЦЕНТ» (от 2003 г.)
Дисертация (доктор и доктор на науките)	1	1 (не подлежи на резенция)
Монография и глави в монографии	2	3
Учебник (глава)	-	1
Публикации в чужди списания	4	11 (7 статии и 4 резюмета)
Публикации в наши списания	25	16
Изнесени доклади у нас	47	4
Изнесени доклади в чужбина	17	10
Патент	1	-
ВСИЧКО	97	46

1. Публикации в периодични научни списания – 27 бр.
2. Участия в международни конгреси и национални форуми – 14 бр.
3. Монографии и учебник – 4 бр.
4. Наукометричен анализ на научната продукция

Разпределението в наукометричен аспект е както следва:

Вид на научният труд	Самостоятелен или първи автор	Втори или последващ автор
Монография	2	1
Учебник	-	1
Публикации в чужди списания	4	7
Публикации в наши списания	11	5
Изнесени доклади	7	7
ВСИЧКО	24	21

От общо 45 научни труда, на 24 (53 %) доц. д-р Е. Александрова е самостоятелен или първи автор, което доказва нейният голям личен принос в разработките. Доц. д-р Е. Александрова има публикации в редица престижни международни списания с импакт фактор, като: European Journal of Nuclear Medicine, European Journal of Nuclear Medicine and Molecular Imaging, Journal of BUON и др.

5. Справка за Impact Factor (IF) и цитирания

От направените справки в база данни ISI WEB of SCIENCE – Science Citation Index, SCOPUS и WEB of Knowledge), научните разработки на доц. д-р Е. Александрова са с общ IF 44,881 и са цитирани 48 пъти. Преобладават цитиранията у нас - 38. В чужди списания има 10 цитирания.

II. НАПРАВЛЕНИЯ В НАУЧНАТА И НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА

Научната проблематика в трудовете на доц. д-р Е. Александрова е многостранна и може да се обобщи в следните групи:

1. Лечение на рака на млечната жлеза - 11 бр.
2. Далечни лечебни резултати при рак на млечната жлеза - 3 бр.
3. Нуклеарни изследвания (сцинтиграфия и СПЕКТ-СТ) -15 бр.
4. Лъчево-индуцирани тумори - 7 бр.
5. Редки тумори на млечната жлеза - 6 бр.
6. Бременност и рак на млечната жлеза и рак при млади жени - 3 бр.

В. УЧЕБНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Доц. д-р Е. Александрова през 2015 година е провела лекционен курс на тема «Рак на млечната жлеза» в САГБАЛ «Д-р Щерев».

От 2002 година Доц. д-р Е. Александрова е консултант в САГБАЛ «Шейново».

Г. НАУЧНИ ПРИНОСИ НА КАНДИДАТА

Научните трудове на Доц. д-р Е. Александрова обхващат значими проблеми в областта на онкологията, по-важни от които са:

1. Органосъхраняващи операции при рак на млечната жлеза и оперативни техники
2. Сравняване на лечебните резултати при радикални и органосъхраняващи операции
3. Нуклеарни изследвания на млечната жлеза и тялото
4. Далечни резултати, рецидиви и метастази при рак на млечната жлеза

Научните приноси най-общо могат да бъдат разделени на: 3 теоретични, 3 клинични с научно-приложен характер и 3 методични , а именно:

Научно-теоретичните приноси са:

1. За първи път у нас са сравнени и 20-годишните лечебни резултати при болни с рак на млечната жлеза с органосъхраняващи или радикални операции, които потвърждават теорията, че заболяването е системен процес и вида на локалното лечение няма определящо значение за хода на заболяването.

2. Доразвита е хипотезата за хетерогенния характер на туморите, възникнали в остатъчния паренхим. Установен е различния механизъм за развитие на истинските рецидиви и новите първични тумори на млечната жлеза.

3. За първи път у нас е извършен системен анализ и е изяснено клиничното значение на двата вида рецидиви за процеса на далечното метастазиране и преживяемостта, което потвърждава теоретичното предположение, че истинските рецидиви могат да бъдат източник на далечни метастази по пътя на вторична дисеминация.

Научно-практическите приноси са:

1. За първи път в България се съобщават сравнителните лечебни резултати от прилагането на органосъхраняващо лечение и радикално лечение при болни в I-ви стадии, проследени 20 години.

2. За първи път в България е въведена класификация на рецидивите в остатъчния паренхим чрез изграждане на класификационна система с нуклеарно медицински критерии за определяне на локализацията на рецидива.

3. Създаден е протокол за типизиране на рецидивите в остатъчния паренхим въз основа на прогностичните им характеристики, който е приложен в ежедневната практика. По този начин могат да се разделят болните на две

групи според предстоящото лечение (локално лечение или агресивно системно лечение).

Методичните приноси са:

1. Монографиите за променящото се лице на мастектомията и органосъхраняващите операции при рак на млечната жлеза са много подходящи като методично пособие за лекари и специализанти.

2. Главата в „Рак на млечната жлеза” третира лимфосцинтиграфията като метод за установяване на сентинелните лимфни възли и служи за методично и учебно пособие за лекари и специализанти.

3. Учебника „Поддържащо хомеопатично лечение в онкологията” под редакцията на Доц. д-р Е. Александрова е подходящ за следипломно обучение.

Д. ЛЕЧЕБНО-ДИАГНОСТИЧНА ДЕЙНОСТ

Доц. д-р Е. Александрова участва в различни комисии, подпомагащи лечебната и диагностичната дейност на СБАЛО- ЕАД.

Като началник на отделението по мамология и реконструктивна хирургия участва активно в лечебно-диагностичната дейност. Тя има изключително голяма хирургична натовареност и владее всички оперативни техники при рак на млечната жлеза. През периода 2005-2015 година тя е извършила 2853 операции в отделението по мамология и реконструктивна хирургия на торакална клиника.

Доц. д-р Е. Александрова е един от пионерите у нас, които въведе Европейските стандарти за операцията със смесен екип от пластични хирурзи и хирурзи-онколози за оперативно лечение на рака на млечната жлеза с едномоментна реконструкция на гърдата.

Е. АДМИНИСТРАТИВНИ ОТГОВОРНОСТИ

Доц. д-р Е. Александрова е началник на отделение по мамология и реконструктивна хирургия към торакална клиника.

Като административни активности следва да се отбележат участията и в комисии към СБАЛО-ЕАД (Член на мамологичната комисия за

предхоспитализационно и следоперативно терапевтично поведение при рака на млечната жлеза, ЛКК и др.)

Ж. АНАЛИЗ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО НА КАНДИДАТА С ИЗИСКВАНИЯТА НА ПРАВИЛНИКА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНИ СТЕПЕНИ И ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ В СБАЛО-ЕАД

При оценката на кандидата, следва да сравним представената научна продукция с изискванията за заемане на академичната длъжност, залегнали в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на СБАЛО-ЕАД, както и изискванията за заемане на длъжността „професор“.

В приложената по-долу таблица е извършен този анализ.

ПОКАЗАТЕЛ	ИЗИСКВАНИЯ ЗА „ПРОФЕСОР”	ПРЕДСТАВЕНИ ОТ КАНДИДАТА
1. Общ брой публикации	≥ 25*	31
➤ В тях първи автор	≥ 7	17
➤ От тях в списания с IF	≥ 5	11
➤ В международни списания	≥ 5	11
➤ От тях монографии и учебници**	-	4
2. Позитивни цитирания	≥ 30	48

* Неречензирани в предишни процедури

**Наличието на монографии, учебници и/или учебни пособия дават предимство при окончателната оценка.

3. ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ ОТ КАНДИДАТА

Познавам лично и добре кандидата още от 1987 година от първите ми работни дни в (тогавашния) Национален онкологичен център.

Доц. Д-р Е. Александрова винаги е правила впечатление със задълбоченост на познанията, вкус към науката и научните дирения, оригинален ум и настойчивост. В годините тя се утвърди като много компетентен малолог-онколог и човек, с подчертано изразени лични качества.

Никак не е пресилено да се каже, че тя е една от водещите мамолози за страната ни.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Доц. д-р Елена Димитрова Александрова има 37 години трудов стаж като лекар, от които 35 в областта на клиничната онкология, което само по себе си е достатъчен залог за правилното развитие и овладяване на голямата интердисциплинарна специалност „онкология“.

В конкурса доц. д-р Е. Александрова участва с общо 143 научни труда. От тях в настоящия конкурс се рецензират 45. В 24 от тях (53 %) доц. д-р Е. Александрова е водещ автор; в 21 (49%) е втори автор и последващ автор. Общият импакт фактор на представените в конкурса научни трудове на доц. д-р Е. Александрова е 44, 881. Кандидатът има 48 позитивни цитирания. Следва да се отбележи, че тя има защитена дисертация за присъждане на «Доктор на науките», което не може да не се спомене като голям плюс. Наличието на монографии и учебници също дават предимство при окончателната оценка.

Анализът на научната продукция на кандидата открива редица приноси: 3 теоретични, 3 методични и 3 клинични с научно-приложен характер.

Изискванията към кандидата за „професор“ напълно отговарят от представената научна продукция на доц. д-р Е. Александрова.

Считам, че доц. д-р Елена Александрова, дмн отговаря напълно на условията по чл.24 на ЗРАСРБ и Привилегията за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на СБАЛО-ЕАД, необходими за заемане на академичната длъжност „професор“ и убедено препоръчвам на почитаемото научно жури да гласува положително при избора и за **професор по онкология (03.01.46)** в Торакални клиника на СБАЛО-ЕАД, гр. София.

01.06.2015 г.

Рецензент:
/Проф. д-р Галина Борисова Чакалова, дм /